

L'acció social a la Garrotxa va augmentar un 4,7% l'any 2021

El Consorci d'Acció Social (CASG) presenta la Memòria anual, en què destaca que s'ha atès 8.198 persones que corresponen a uns 5.380 nuclis familiars, un 14% de la població comarcal

La presentació de la «Memòria 2021» del CASG s'ha fet a Sant Joan les Fonts. | Martí Albesa.

Durant l'any 2021, les restriccions imposades arran de la pandèmia han continuat condicionant el ritme de moltes de les accions i projectes que el **Consorti d'Acció Social de la Garrotxa** ha dut a terme a la comarca. La crisi sanitària, que ha provocat un fort impacte econòmic i social, ha suposat un agreujament de les situacions socials més vulnerables i, paral·lelament, han aflorat noves necessitats.

Per a intentar donar resposta a aquestes, l'any 2021 el Consorci d'Acció Social de la Garrotxa ha comptat amb una plantilla de 95 professionals i **un pressupost de 10.200.275,26 euros** per atendre els serveis que gestiona, un augment 665.262 euros respecte a l'any 2020. **El 8,64% d'aquest pressupost es dedica a l'administració i a les despeses ordinàries del CASG.**

En l'acte de **presentació** de la *Memòria 2021 del Consorci d'Acció Social*, que s'ha dut a terme aquesta dimarts a la tarda a Sant Joan les Fonts, en què han participat el president del Consorci, **Santi Reixach**, acompanyat del vicepresident, **Pep Berga**, i de la directora del CASG, **Teia Fàbrega**, s'ha fet un **repàs de les principals dades i serveis prestats** pels serveis socials de la comarca al llarg de **2021**.

Els serveis que proporciona el CASG es divideixen en quatre grans blocs: **autonomia personal**; **instrumentals**, per dèficits materials, formatius, administratius i relacionals; relacions **familiars**; i, relacions **comunitàries**.

La crisi social de la **pandèmia**, la cronificació de la **pobresa**, les situacions de **dependència**, l'**habitatge** i la pobresa energètica, els **joves migrats** sols, l'augment de la **bretxa digital** i el seu impacte en la gent gran, la diversitat, les cures i les **relacions comunitàries** són els temes que **han definit un any 2021** que, en l'àmbit social, és el reflex del **context econòmic global** en el que ens trobem immersos, segons ha constatat Teia Fàbrega.

Santi Reixach i Teia Fàbrega durant la presentació a Sant Joan les Fonts. Foto: Martí Albesa.

En xifres globals, **s'ha atès 8.198 persones que corresponen a uns 5.380 nuclis familiars de la comarca**, una xifra que representa un **increment del 4,7% respecte l'any 2020** i que ja ateny un **14% de la població comarcal**. De les problemàtiques ateses, destaca amb un 47,37% les relacionades amb temes de **salut**, seguida en un 16,67% per les relacionades amb **mancances socials** (conductes asocials o delictives, dificultats en les relacions familiars/socials, indicis de trastorns mentals, manca d'autonomia personal i rebuig social). Cal destacar, igualment, l'augment de la problemàtica relacionada amb la situació administrativa irregular per l'impacte que comporta a les persones i les famílies per accedir i garantir els seus drets socials.

El vicepresident del CASG, i batlle d'Olot, **Pep Berga** ha afirmat que els "municipis ens sentim molt sols" a l'hora de fer front a les situacions de **manca d'habitatge** de moltes persones. Mentre les necessitats d'alimentació es poden atendre des de diversos serveis, igual com passa amb la salut, la dependència o les cures, la manca d'habitatges necessita, segons Berga, "**canvis legislatius**" que no es produeixen.

L'acció dels serveis socials davant les necessitats d'autonomia durant 2021 s'ha traduït en el

fet que un 49,05% de les situacions ateses als serveis socials bàsics han requerit suport en necessitats d'autonomia, observant una tendència que segueix creixent en atenció a persones més grans de 85 anys i destacant que la soledat i l'aïllament és un indicador que va en augment, tot i que la detecció d'aquestes situacions es fa difícil per la seva invisibilitat. A la nostra comarca tenim 946 persones soles més grans de 85 anys.

Al llarg de l'any 2021 s'han fet **289 valoracions de discapacitat**, repartides entre 38,7% de valoracions físiques, 21,4% de valoracions psíquiques i un 39,9% de mixtes. S'han realitzat també 606 valoracions de la dependència, predominant aquelles realitzades a un perfil de dona de més de 85 anys amb problemes cognitius associats, i es continua valorant un major nombre de dones que d'homes.

Pep Berga, vicepresident del Consorci d'Acció Social de la Garrotxa i batlle d'Olot. Foto: Martí Albesa.

Respecte a l'**atenció a l'entorn domiciliari**, el Servei d'Ajuda a Domicili a atès a **395 persones** (que es tradueix en 57.708 hores de servei), s'han ofert àpats a domicili a 142 persones (25.515 àpats servits) i s'han prestat 113 productes de suport (entre ells, grues, cadires de rodes, croses, etc...), a través del Servei de Teràpia Ocupacional i Productes de Suport (BAT), un projecte conjunt entre Ripollès, Osona i la Garrotxa que aquest 2021 s'hi ha sumat el Berguedà.

Respecte a les **persones en situació de fragilitat per raó d'edat**, a la Garrotxa **1.597 persones gaudeixen del servei de teleassistència**, i destaca el fet que a la nostra comarca donem una cobertura molt superior respecte a la cobertat global de la demarcació de Girona (7,49%). En l'àmbit d'autonomia personal destaca, en atenció residencial, les 613 places residencials a la comarca (361 públiques i 252 privades). Malauradament, com a conseqüència de la pandèmia, la socialització de les persones grans a residències ha disminuït dràsticament, i cal agrair l'esforç organitzatiu i laboral realitzat pels professionals del sector.

En relació a les necessitats materials i instrumentals, un 18,22% de les situacions ateses pel Consorci d'Acció Social de la Garrotxa han requerit suport per cobrir les necessitats bàsiques com ara l'alimentació, els subministraments o l'habitatge, derivades de situacions d'atur o condicions laborals precàries. Així, ingressos insuficients o manca d'ingressos són les dues variables que més incideixen en l'acció dels serveis socials per aquestes necessitats materials i instrumentals. Circumstàncies estructurals estan empenyent moltes persones a l'exclusió, el que fa molt difícil que puguin cobrir les necessitats més bàsiques. L'any 2021, 295 famílies han disposat de Renda Garantida de Ciutadania i no disposem de les dades del Ingrés Mínim Vital, renda de l'estat espanyol. En tot cas, els condicionants per accedir a les rendes garantides no estan atenent les situacions de més pobresa.

Si l'any 2017 el report *La cohesió? social a la Garrotxa. Realitats i reptes de futur (2017)* indicava que les situacions d'exclusió o de **pobresa severa podien afectar a un volum de població d'entre el 5% i el 10%** a la comarca, la nova enquesta que s'ha fet aquest 2021 podria aportar un augment d'aquest índex, que es farà públic durant aquest 2022.

L'alimentació i l'habitatge, arran de la Covid-19, han esdevingut les principals necessitats vitals de moltes persones en situacions d'extrema vulnerabilitat i pobresa. Això s'ha traduït, per exemple, en la xifra de 13.461 àpats d'exclusió servits a la comarca (amb un cost total de 71.870,81 euros), augmentant la xifra en un 2% respecte l'any 2020. El Centre de Distribució d'Aliments, per la seva banda, ha tingut 2.349 persones usuàries, amb 3.957 cistelles repartides al llarg de l'any. En aquest àmbit, també destaca l'augment del 31% dels nuclis familiars que a l'any 2021 han rebut ajuts a través de la targeta moneder (489 nuclis en total). **L'import total de les ajudes en aquest format ha assolit els 470.387,84 euros, una part dels quals (205.795 euros) ha estat finançat per Creu Roja.**

Preocupació en l'àmbit de l'habitatge

L'exclusió en **l'àmbit de l'habitatge** és un tema que genera molta preocupació, i és per aquesta raó que durant l'any 2021 es continuen les reunions setmanals instaurades l'any 2020 i s'ha continuat treballant en diferents comissions amb persones de diferents àmbits d'actuació.

Derivat d'aquestes situacions, l'any 2021 s'ha atès a 103 persones amb pensions amb un cost de 283.367,41 €, **s'han emès 28 informes d'exclusió residencial i 771 informes de pobresa energètica**, això com s'han destinat 56.057 euros per cobrir ajuts de subministrament. També al llarg de 2021 i davant la dificultat per trobar habitatge, s'ha optat pel lloguer d'habitacions i ajuts a l'habitatge, amb un cost de 93.943,13 euros.

Els joves també són un col·lectiu que pateix l'exclusió residencial, i per aquesta raó l'any 2021, a través del programa Sostre 360° s'ha ofert suport educatiu i allotjament a 46 joves. I si posem el focus en les persones joves (178 joves), els perfils de usuaris atesos durant l'any passat ha estat, majoritàriament, el de **joves migrats sols; joves amb situacions familiars molt cronificades i joves amb una formació molt baixa o sense formació.**

En aquest apartat, per a cobrir les necessitats específiques d'aquests joves, tant educatives, com socials i emocionals, l'Escola de Segones Oportunitats, Noima, creada per la Fageda amb la col·laboració de l'Ajuntament d'Olot, serà una gran eina per facilitar la inserció educativa i laboral d'aquest tipus de joves i evitar així el risc d'exclusió social. El Consorci ha participat en l'elaboració del projecte i funcionament de la primera fase.

Les **relacions familiars** és un altre dels grans blocs d'actuació dels serveis socials a la comarca de la Garrotxa, enteses com l'espai on es generen els vincles socials. Treballar en la prevenció ha estat un dels objectius primordials del Consorci d'Acció Social, que ha atès a 1.722 persones en situacions de risc i vulnerabilitat. Significa un 11,74% del total de situacions ateses. Del global de les persones ateses, destaquen els nuclis familiars monoparentals.

A la Garrotxa, des de fa uns anys l'abordatge de les **necessitats familiars i socials** es fa des

d'una perspectiva multidisciplinària, amb la participació de l'àmbit educatiu, de salut mental infantil, juvenil, salut, justícia i policia. El Servei d'intervenció Socioeducativa, amb el Servei 0-3, el Centre Diürn, la Tarda en família, el Servei de Suport a les famílies, el Servei per a joves o el Treball Grupal són exemples d'aquesta feina enxarxada que es duu a terme des del Consorci. L'any 2021 aquests serveis han atès a 68 famílies i 49 adolescents.

El **Servei d'informació i atenció a les dones (SIAD)** ha vist augmentades, al llarg de 2021, les peticions dels serveis que ofereixen en un 43%, i les atencions psicològiques han augmentat més del doble. 299 persones han rebut suport del SIAD (294 dones i 5 homes). De les xifres d'aquest servei també destaca l'increment del 38% respecte l'any 2020 d'atencions als Espais de Bon Tracte, on hi han participat 109 dones. I s'han activat 19 dispositius ATEMPRO, de localització en casos de violència.

En l'àmbit de la **perspectiva de gènere i el treball de prevenció contra les violències** destaquen la creació de l'equip de treball Vadegé i la campanya comarcal *Retalla les violències, enganxa les cures*, de la que participen els 21 municipis de la Garrotxa. Continua també el treball del Consorci per visibilitzar la diversitat sexual, afectiva i de gènere. La *Diagnosi sobre les realitats LGTB+ a la Garrotxa*, que es va presentar la primavera passada, és una eina que ha permès abordar accions en base a realitats presents a la nostra comarca.

Subratllar, en l'àmbit de **les relacions comunitàries**, que amb la reducció de les restriccions per la Covid-19, la presencialitat ha imperat en les 133 intervencions que l'equip de professionals del Consorci han fet a comunitats de quatre municipis de la comarca.

Es constata, amb les dades de 2021, que la comarca de la Garrotxa és un territori amb entitats molt participatives. El **Servei d'Informació i Suport a entitats** ha atès 61 entitats i s'han cedit equipaments a altres 28. L'Ajuntament d'Olot ha destinat 82.000 euros a les 48 entitats que van presentar sol·licitud per accedir a la convocatòria d'ajuts i el Consell Comarcal de la Garrotxa, per la seva banda, també dona suport a les activitats adreçades a la gent gran de la comarca, a través dels casals cívics i de gent gran.

Finalment, en l'àmbit d'**estrangeria**, i tenint en compte a l'any 2021 la guerra a Ucraïna no havia esclatat, des del Consorci d'Acció Social s'han atès a 355 persones per informar sobre tràmits d'estrangeria, s'han facilitat 188 serveis de traducció i s'ha treballat amb 119 infants i joves migrants que arriben sols al nostre país. També s'ha posat el focus en el benestar de les persones que cuiden a la gent gran a la nostra comarca, i s'ha engegat la campanya *Si vols que la teva família estigui ben cuidada, cuida a qui la cuida?* per sensibilitzar sobre la seva situació laboral i relació amb les famílies.

Podeu descarregar-vos la *Memòria 2021 del Consorci d'Acció Social*.